

قاعده‌گزینی شناسایی و حمایت از حق اجرای عمومی در آثار ادبی و

هنری در حقوق ایران و اسناد بین‌المللی

(نوع مقاله: علمی - پژوهشی)

علی کشاورز*

مهدی فاقانی اصفهانی^۱

چکیده

«اجرای عمومی» حق بر قسمتی از اموال می‌باشد که محصول خلاقانه فکر و اندیشه و مهارت مجری هنرمند و مُدساز است. مسئله شناسایی حق اجرای عمومی اثر در آثار ادبی و هنری، به جهت توسعه روزافزون مصادیق حق اجرا، پیوند آن با اعتبارشناسی حوزه کپی رایت در محدوده مالکیت معنوی، سبب عدم انسجام حمایت موضوعی از حقوق مرتبط با آن شده است. در این طریق شاید نتوان به موازات ظهور هر مدل یا مصداق حق اجرا قانونی در پیوست آن تصویب نمود. بنابراین نیازمند ارائه ضوابطی جهت اعتبار شناسی این حقوق و حمایت در خور از آنها می‌باشد. لذا با تحلیل توصیفی‌هایی که میان پیش نویس لایحه حمایت از مالکیت فکری و قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان در ایران با اسناد بین‌المللی و مصادیق حق اجرا در کشورهای پیشرو در این زمینه، صورت می‌پذیرد، رهیافتهای شناسایی صحیح حق اجرای عمومی جهت حمایت از آن معرفی می‌گردد. در کاربست این روش تحلیلی و توصیفی، محرز است که در زمینه حق اجرای اثر در لایحه جامع مالکیت فکری بعضی از موارد مجهول و یا به عبارتی یک‌جانبه‌گرایانه بیان شده است. مثلاً ماده ۱۰۱، از شرط اعطای حق بیشتر برای اجراکننده حمایت کرده است، در حالی که به اصل مقتضای شرط و توافق جنبه حمایتی داده است و وضعیت شرط و توافق میان حامیان و اجراکنندگان در اعمال مدت محدودتر و یا حذف نام اجراکننده در آثاری که می‌توان آن را اجرا کرد سخنی به میان نیامده؛ در حالی که وضعیت آن مجهول است. لذا روشنگری مقنن نیز ضروری است.

کلیدواژه‌ها: اجرای عمومی، حق افشا، اثر ادبی و هنری، حق پدیدآورنده اثر، ماهیت حق اجرا.

*. کارشناسی ارشد، حقوق اسناد و قراردادهای تجاری دانشگاه علوم قضایی (نویسنده مسئول)

Email: ali.keshavarzghaza26@gmail.com

۱. استادیار حقوق جزا و جرم‌شناسی، عضو هیأت علمی پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی «سمت»، تهران، ایران

Email: khaghani@samt.ac.ir